

O istorie cu gust înțepător

Durată:
40 de minute

Locul de desfășurare:
în muzeu/la
școală

Competențe generale:

- Localizarea în timp și în spațiu a evenimentelor istorice studiate
- Explorarea surselor relevante pentru a înțelege fapte și evenimente din trecut și din prezent
- Formarea imaginii pozitive despre sine și despre ceilalți

Competențe specifice:

- Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața familiei, a faptelor prezentate într-o situație de învățare
- Recunoașterea preocupării oamenilor pentru raportarea la timp și spațiu
- Aplicarea unor procedee simple de analiză a surselor pentru a identifica informații variate despre trecut
- Manifestarea unei atitudini deschise în cazul unor situații care presupun comunicarea

Conținuturi:

1. Comunitatea locală și națională: teritoriu, locuințe și viață cotidiană, tradiții, sărbători, religie, monumente ale eroilor
2. Figuri legendare de voievozi, domnitori și conducători locali în cronică și povestiri istorice

Activități de învățare:

- studierea unor izvoare istorice scrise în care sunt menționate date, perioade de timp și nume de locuri;
- extragerea informațiilor esențiale dintr-un text cu conținut istoric;
- exprimarea individuală a opiniilor referitoare la o situație dată;
- citirea și discutarea unor biografii ale unor personalități din diferite domenii (istoric, literar, artistic etc.), ținând cont de încadrarea în timp;
- realizarea unor proiecte de grup care să evidențieze rolul personalităților în derularea evenimentelor de însemnătate istorică;

- participarea la dialoguri pe teme istorice, aducând în discuție informații sau exprimându-și propria părere despre evenimente și personalități istorice;
- realizarea unui portofoliu de grup referitor la situația expusă, cu argumentarea ideilor exprimate.

Strategii didactice:

utilizarea metodelor activ-participative, interactive de învățare: conversația euristică, dezbateră, învățarea prin cooperare, confruntarea de idei, problematizarea.

Resurse:

- Prima menționare documentară a Bucureștilor (document emis de Vlad Țepeș la 20 septembrie 1459, facsimil)
- Copie după portretul lui Vlad Țepeș de la castelul Innsbruck

Desfășurare:

Copiilor le vor fi prezentate obiectele (în muzeu, sala dedicată Evului Mediu, Palatul Suțu/ la școală se vor proiecta pe tablă imaginile acestora, vezi ilustrațiile de mai jos) și li se vor pune întrebări simple, pornind de la identificarea vizuală a acestuia și referirile la propriile experiențe.

Plan de întrebări:

În cazul Hrisovului:

1. Cât de vechi credeți că este acest document?
2. Ce ar putea scrie în el?

În cazul portretului lui Vlad Țepeș:

3. Pe cine reprezintă?
4. Unde ați mai întâlnit acest portret?

O istorie cu gust înțepător

Prezentarea succintă a informațiilor:

Nu se știe exact când a apărut cetatea Bucureștilor, dar cel mai probabil în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân. Apoi, cetatea a fost extinsă de Vlad Țepeș și reclădită de Mircea Ciobanul.

În Evul Mediu, Bucureștiul a cunoscut o transformare rapidă de la sat - târg - cetate - oraș - reședință domnească temporară - apoi Capitală (reședință domnească unică) a Țării Românești.

Ca orice oraș și Bucureștiul are propriile legende despre întemeiere. Cea mai cunoscută este cea a ciobanului Bucur, considerat fondatorul unui sat, Bucureștii. Citiți împreună cu copiii o variantă a aceste legende și discutați-o împreună.

Întrebări care să ghideze discuția:

- Ce înseamnă legendă?
- Ce fel de povești spune o legendă? Despre ce sunt ele în general?
- Cât adevăr este într-o legendă?
- Dacă ar fi să scrieți o legendă, care ar fi personajul/elementul natural/planta/ animalul etc. despre care ați scrie? De ce?

Prima menționare documentară a Bucureștilor ca cetate care s-a păstrat până la noi este un Hrisov emis de Vlad Țepeș, la 20 septembrie 1459. În expoziția permanentă de la Palatul Suțu se găsește o copie a acestui prețios hrisov, care datorită vechimii considerabile este ținut în condiții propice de conservare în depozitul muzeului. În jurul datei de 20 septembrie, orașul serbează Zilele Bucureștiului prin tot felul de evenimente culturale.

Pe document scrie următoarele:

6968 sept. 20, București, Vlad Țepeș, domnul Țării Românești întărește lui Andrei și fiilor săi stăpânirea asupra Poienii lui Stevu, iar lui Sava și Drag a treia parte din Ponor, scutindu-i de slujbe și dăjdi.

Poate vi se pare stranie datarea documentului cu anul 6968. În Țările Române, pentru calcularea anilor era folosită era bizantină (*Biserica număra că ar fi trecut

5508 ani de la facerea lui Adam până la nașterea lui Iisus Hristos. Era bizantină s-a folosit în Imperiul Bizantin și în bisericile ortodoxe).

Așa cum istoria Bucureștiului este înconjurată de legende, la fel este și personalitatea voievodului Vlad Țepeș.

Cel mai răspândit portret al lui Vlad Țepeș în manualele de istorie este păstrat de peste 400 de ani la Palatul Ambras din Austria. La Palatul Suțu puteți găsi o copie de dată recentă a acestei opere de artă realizată în secolul al XVI-lea.

Numele lui Vlad Țepeș este menționat pentru prima oară într-o cronică valahă din 1550. Acest nume s-a păstrat în istoria românilor pentru că domnitorul era temut pentru ambiția de a impune cinstea și ordinea. Porecla Țepeș pare că i-a fost dată din cauza execuțiilor dușmanilor prin tragere în țeapă. Portretul de la Palatul Suțu îl înfățișează pe domnitor ca având o privire dârză, nasul mare și acvilin, mustața răsucită, purtând pe cap o cușmă împodobită cu perle și egretă (*mănunchi de pene de egretă sau de fire albe care se folosea în trecut ca ornament).

Cercetați despre numele adevărat al domnitorului muntean și despre familia din care acesta descindea.

O istorie cu gust înțepător

1 Privește

portretul lui Vlad Țepeș și amintește-ți textele istorice pe care le-ai citit despre acesta. Subliniază în lista de mai jos cuvintele care denumesc însușirile care i se potrivesc domnitorului.

blândețe	vitejie	mândrie	supunere	perseverență	sensibilitate
curaj	hotărâre	duioșie	dragoste	dârzenie	spirit de dreptate
bărbăție	bunătate	credință	înțelepciune	bucurie	patriotism
					istețime

2 Explică

În cinci enunțuri cum și-a folosit domnitorul abilitățile pentru a apăra țara de Imperiul Otoman.

.....

.....

.....

.....

.....

3 Bifează

căsuțele din dreptul enunțurilor care fac referire la Vlad Țepeș:

- ☐ a. Domnitorul îi pedepsea pe răufăcători și pe dușmani prin tragerea în țeapă.
- ☐ b. A reușit să unească pentru prima oară cele trei Țări Române.
- ☐ c. Era văr cu domnitorul Ștefan cel Mare.
- ☐ d. În timpul domniei sale, Bucureștiul este menționat într-un document.
- ☐ e. Și-a stabilit la București a doua reședință, după cea de la Târgoviște.
- ☐ f. A refuzat plata tributului către otomani.
- ☐ g. A ctitorit mănăstirea Cozia, pe malul Oltului.

4 Recitește

textul și răspunde la întrebările de mai jos:

a. De ce Vlad Țepeș și-a stabilit la București a doua reședință?

.....

.....

b. Ce avantaje prezenta Bucureștiul (de ordin geografic, economic)?

.....

c. Ce atestă documentul emis de Vlad Țepeș și păstrat la Palatul Suțu?

.....

.....

d. Cum dovedește acest document că Bucureștiul exista ca cetate în acea vreme?

.....

5 Lucrăm în echipă

Împărțiți-vă în două grupe și aduceți argumente pentru a dovedi dacă Vlad Țepeș a fost un domnitor drept sau crud.

Prezentați argumentele în fața clasei, iar la final stabiliți care este adevărul.

Vlad Țepeș a fost drept pentru că

Vlad Țepeș a fost crud pentru că

Concluzie